

печить стабільність грошової одиниці, постійність і доступність вартість позик і неупередженість банківського нагляду.

Література:

1. Драчов О. В. Генеза правового регулювання ринку фінансових послуг ЄС. *Вісник Південного регіонального центру Національної академії правових наук України*. 2020. № 23. С. 121–127.

2. Савчук С. С. Розвиток європейського співробітництва в сфері пруденційного регулювання банківської діяльності. *Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка*. 2016. № 44–45. С. 105–107.

DOI <https://doi.org/10.36059/978-966-397-405-7-4>

АКТИ ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ ЯК ДЖЕРЕЛО НАЦІОНАЛЬНОГО ЗАКОНОДАВСТВА УКРАЇНИ

Дамаскін М. П.

*здобувач ступеня доктора філософії
Міжнародний гуманітарний університет
м. Одеса, Україна*

Україна, будучи суверенною і незалежною, демократичною, соціальною, правовою державою (ст. 1 Конституції України), підтверджуючи європейську ідентичність Українського народу і незворотність європейського та євроатлантичного курсу України (преамбула Конституції України), перебуває на етапі значних конституційних, ідеологічних та законодавчих перетворень.

Зазначені перетворення неможливі без актуалізації національного законодавства та приведення його у відповідність чинним нормам Європейського Союзу. Важливість зазначеного процесу насамперед випливає із чинних міжнародних договорів, укладених Україною, і підтверджуючих намір України стати повноправним членом Європейського Союзу.

Так, відповідно до ч. 1 ст. 9 Конституції України, чинні міжнародні договори, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України, є частиною національного законодавства України [1].

Центральним нормативно-правовим актом у цій галузі є Угода про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-

членами, з іншої сторони, ратифікована із заявою Законом № 1678-VII від 16.09.2014 (далі – Угода про асоціацію) [2].

Нормами зазначеного міжнародного договору, зокрема, передбачається бажання договірних сторін «просувати процес реформ та адаптації законодавства в Україні, що сприятиме поступовій економічній інтеграції і поглибленню політичної асоціації» [2] та зобов'язання «забезпечувати поступову адаптацію законодавства України до *acquis* ЄС відповідно до напрямів, визначених у цій Угоді, та забезпечувати ефективне її виконання» [2].

Разом з тим, виникає питання, які саме акти Європейського Союзу мають вирішальне значення та вплив на процес адаптації національного законодавства України. З цього приводу варто зазначити таке. Акти Європейського Союзу прийнято поділяти на первинне (договірне) та вторинне (похідне) право.

Відповідно, первинне (договірне) право Європейського Союзу є первинним та пріоритетним. Вторинне право Європейського Союзу є похідним від договірного права та має повністю відповідати останньому. Первинними актами Європейського Союзу є акти, вироблені безпосередньо країнами-членами Європейського Союзу.

До первинних актів Європейського Союзу прийнято відносити установчі договори Європейських Спільнот разом із протоколами та додатками, договори, які змінюють та підтверджують установчі договори, а також угоди про прийняття нових членів. Окреслені акти Європейського Союзу містять в собі фундаментальні положення, які визначають цілі, статус, структуру та основні принципи діяльності Європейського Союзу. Первинне законодавство Європейського Союзу фактично є конституцією Європейського Союзу.

Варто зазначити, що Угода про асоціацію не належить до первинних актів Європейського Союзу, адже фактично вона закріплює намір України набути членства в Європейському Союзі, але не засвідчує вступу України в Європейський Союз.

До вторинних актів Європейського Союзу належать постанови, директиви, рішення, висновки та рекомендації.

Постанова Європейського Союзу є вторинним документом прямої дії, спрямованим на всіх країн-членів, та обов'язковим у всіх своїх частинах. Директива Європейського Союзу є обов'язковою з погляду сформульованої мети, разом з тим форма та засіб її реалізації обираються країнами-членами на власний розсуд. Рішення Європейського Союзу може бути адресоване певним країнам-членам, фізичним або юридичним особам, та є обов'язковим у всіх своїх частинах для того, кому воно адресоване. Висновки та рекомендації Європейського Союзу можуть бути адресовані

певним країнам-членам, фізичним або юридичним особам, та не мають обов'язкового характеру.

Відповідно, вторинними актами Європейського союзу є правові акти, які були створені інституціями Європейського Союзу на основі первинного законодавства. Вторинні акти Європейського Союзу прийнято поділяти на два види – ті, що мають обов'язкову силу (постанови, директиви, рішення), та ті, що не мають обов'язкової сили (рекомендації та висновки).

Наразі, коли Україна не є країною-членом Європейського Союзу, а тому єдиним обов'язковим актом Європейського Союзу для нашої держави є Угода про асоціацію. Разом з тим, на період проходження процедури вступу до складу Європейського Союзу пріоритетним для України є аналіз та врахування у нормотворчій та правозастосовній діяльності первинних та вторинних актів Європейського Союзу, в тому числі тих, які мають рекомендаційний характер.

В цілому, оцінюючи значення актів Європейського Союзу для національного законодавства України, варто констатувати доцільність їх застосування та впровадження в національне законодавство з метою якнайшвидшого завершення приведення законодавства України до *acquis* ЄС не лише у сферах, визначених в Угоді про асоціацію, а в усіх інших. Вказане сприятиме утвердженню європейської ідентичності Українського народу та формуванню єдиного правового поля України та Європейського Союзу.

Не дивлячись на те, що акти Європейського Союзу не стали частиною національного законодавства України, для нашої держави вони мають виступати орієнтиром якісних законодавчих змін в усіх сферах суспільного життя, наближаючи Україну до членства у Європейському Союзі.

Література:

1. Конституція України від 28.06.1996 р. № 254к/96-ВР. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80#top> (дата звернення 20.04.2024).

2. Угода про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони від 27.06.2014. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/984_011#top (дата звернення 20.04.2024).